

U.S. Adaloti Dipármén
Federal Tahákik Ofís

DÓMKI adde DHORLAGANIR JUWAB OR TORIKA

ZAATI DÓMKI

Ekkán jisími **ZAATI DÓMKI** óiyedé zehón tuñúi ekkán hótórar mukót asóde dómki derdde manúic gúar dháke tákar zoriya. Tuñáttu tinnán súurot asé:

1. **Duuñrdo:** Ekkán dháibar rasta tuwo. Sáman ókkol zín é tuñáre asté gorífelaibo híin ero. Zodi mumken, oinno oré dáibólla modot goró. 911 ot koólgoró.
2. **Luwaizo:** Dómki monzor ottú luwaizogói. Duwar thala marido yáto gólóoni ókkol bongorído. Tuñár mubáil ore amat gorírákó (hafani abostát údda) ar nizam táko dómki gán fúraizafán.
3. **Laráigoró:** Larái goróon gán ekbere akhéri kucíc ónsaá ar seróf zehón tuñár jan gán ekkán hótórar mukót asé. Dómki gán ore behar gorífelaibár kucíc goró. Zeddúr beci jisím géñçai loi faro karuai goró.

Ekkán zubani **ZAATI DÓMKI** óiyedé waán zían é dómki fooiya gúaré córacorí hótórat noféle yáto forezai fura gorár erada goráza.

- Dómki gán ore lekírákó yáto arnóile rekód goró ekbere hódehóde zeén huwáhoi gorá goiyyé.
- Dómki derdde manúic gáur babote zeddúr beci tofsili boyan gorífaró lekírákó: nam, séga, gaar rong, maiya/morod, usollya, wuzón, sul adde souk ór rong, avas, hoorfindá, yáto oinno forók goróoni alamat ókkol.
- Kaanun salooiyar hañsé dómki gán ore repot goró.

PHÚNOR DÓMKI

Ekkán **PHÚNOR DÓMKI** óiyedé zían ore teliphún or zoriya faaza. Koólgoróoia adde dómki gán or babote zeddúr beci maalamat loifaro loibollá tuñáttu kucíc goróonsá, dómki gán hañsé noóile, yáto tuñáre yá oinno zon ore ankoríb nuksani gorómgoróm noóile.

- Sókun táko ar koól noeriyó.
- Koól goróoia ré zeddúr lamba thaim faro salu rakó ar hotá loibollá soó, taáke dómki gán húsúsi, hákiki né yáto tuñár yá oinno zon or wore héhon hótóra anéne fáisela goríbólla.
- Zodi mumken óile, dháke oinno zon ore icára goró fúnibollá ar kaanun salooiya ré zanaidibollá.
- Phún or elektroní ainar worttú maalamat loirakó.
- Dómki hotá gín ore húbuhú lekírákó.
- Mumuken óile koól gúa rekód goró.
- Kaanun salooiya manúic loi tofsil ókkol tozkara goríbólla hazer táikko.

ELEKTRONÍ MESÉIJOR DÓMKI

Ekkán **ELEKTRONÍ MESÉIJOR DÓMKI** óiyedé uzuzu meséij diya, eméil, yá social mediar zoriya faazade ekkán dómki. Ekkán holot bazáibar yáto golot notija ókkol ór dómki zodi dómki fooiya ye juwab nomanilé.

- Osin difeçóoiyar torfóttu ekkán elektroní meséij yáto lagaiya ciz ore nokúillo.
- Osin yáto nafosón manúic loi social mediat tallukat nogoijjó.
- Tuñár héfázoti tortib ókkol ore ekbere usol dorjar héfázot ólla gorí raká giyyedé hían ore fakka goró.

Zodi ekkán elektroní dómki faagilé:

- Meséij gán nobúzaiyo. Adaloti emtán gorá yé dorhari tofsil ókkol neelaitfare.
- Meséij gán ore komputar ot kúla rakó.
- Kaanun salooiya ré héhon zanaido.
- Meseij, mowzúr cúr, tarík adde woktó ré sábái rakó, fothú marilo yáto kopí gorí rakó.
- Elektroní sábut ókkol beggún ore héfazot goijjó.

CYBER HÁMLAÓOL

Ekkán **CYBER HÁMLA** ye tuñár elektroní micín ore hótórar mukót félai zaati maalamat zahér gorífare.

- Doró paswad ókkol estemal goró ar hoekgúa wébsait ókkol ólla ekhí paswad estemal nogoijjó.
- Anti-virus adde anti-malware app ókkol ore oneggáne taza tákefaán gorído.
- Sístem adde sófwer apdeit ókkol házer tákar sáñte sáñte jari gorído.
- Two-factor authentication jari gorído.
- Hámicá data ré ehéteyati zoma raikkó.

Zodi tuñúi cubá gorór deki tuñúi oggúa cyber hámlar cíkar óiyo:

- Tuñár komputar sístem ókkol ore tuñúi nobúzaiyo yáto nobodoliyo.
- Héhon tuñár maali edara ókkol ore talluk goró foriso suri garáttú tuñár ekóun ókkol basaibólla.
- Pswad ókkol bodolido ar cubáola hazhormo ottú ekóun ókkol nozordari goró.

Zodi tuñúi ekkán córacorí jisím hótórat asó, toóile koólgoró 911 ot.

Zodi tuñúi ekkán dómki tojuruba goró, meérbánigorí tuñár elakayi FBI moidani ofís ore talluk goró (www.fbi.gov ot líis ókkol asé) yáto 1-800-CALLFBI (yáto 1-800-225-5324) yáto www.fbi.gov/tips or zoriya ekkán ingit do.

Phún yáto onláiin or zoriya tuñúi FBI or hañsé osinot ekkán ingit ó difaribá.

U.S. Department of Justice
Federal Bureau of Investigation

DÓMKI adde DHORLAGANIR JUWAB OR TORIKA

Añái haré talluk goríyum zodi añái dómki ókkol yáto dhorlaganir tojuruba gorí: elakayi polis yáto FBI?

- Zodi tuñúi yáto oinno zon córacorí jisími hótorat óile, 911 ot polis oré koólgoró.
- Zodi tuñúi federal jurúm loi lagaiya ekkán dómki tojurub goróde óile tuñár elakayi FBI moidani ofís óre talluk goró (ziín www.fbi.gov ot liís goijjá) yáto 1-800-CALLFBI (yáto 1-800-225-5324) yáto www.fbi.gov/tips or zoriya. Mesál ókkol ór bútoe cáamel asé bidecí hókumot ekkán ór ek ején, entezam goijjá jurúm yáto ekzon hókumoti ofísar or torfóttu dómki ókkol.
- Fottí háadesa ókkol FBI or tahákiki gírar bútoe nogóle. Zodi tuñúi eén ekkán háadesar cíkar zían federal jurúm or gírar bútoe nogóle, hían óre tuñáttu tuñár elakayi polis dipármén ot repot goróonsá. Elakayi adde estéit or bisarhari zimmadar ókkol óttu alog alog gíra ókkol asé cubá goijja jurúm ókkol óre tahákik goríbólla.

FBI ye añáre súwal juwab goríle, añái ki acá goríariyum?

- FBI or ekzon ején tuñároi FBI moidani ofís yáto oinno zagat dola óitfare.
- Zeddúr becí faro hósurbon or babote maalamat adde tuñúi tojuruba goijjóde dómki gán ór tofsil ókkol dibollá FBI ye tuñáre fúsár goríbo.
- Zorurot forilé, tuñár mosólar fisáli tákibollá tuñár talluki maalamat fusár gorítfare.
- Tuñár foriso adde gufoni ciz oré héfazot goríbólla FBI ye kucíc goríbo.
- Zodi munaséb óile, Cíkar or FBI Mahér ekzon súwal-juwab or thaim ot hazer tákitfare maalamat adde modot dibollá, yáto tuñár súwal-juwab or baade hítara tuñároi phún yáto dhak or zoriya talluk gorítfare.

Ekkán cékayot tahákik goríbólla ar/yá ekkán tahákik cúru goríbólla FBI or gíra ki?

- US federal kaanun or khélaforé adde dómki fooiya ré nuksani yáto hótorá foñósáde dómki ókkol óre FBI ye tahákik gorífare.
- Dómki-mutalleg elzam ókkol ólla manúic ór khélaforé moddima solaibólla US Hókumot or kabeliyot hoekkán ciz ókkol ór sánte kháas, zeén neki: dolil or gun, ham gán goijjóde manúic ókkol óre foriso goríbar kabeliyot, sailbazi ré foriso gorá, ar/yá hosúri goijjóde manúic óre gereftar gorár kabeliyot.

Zodi FBI ye ekkán tahákik cúru goríle, añái ki acá goríyum?

- Ekkán federal jurúm gorá giyyé boli FBI ye biccác goríle, ek zon yáto beec FBI háas ején ókkol é ekkán tahákik jari goríbo. Tahákik or ek híssa hísafe, háas ején ókkol é dolil joma goríbo, zeçé tuñúi adde oinno cíkar ókkol ór sánte oggúá súwal-juwab cáamel tákitfare.
- Oggúá federal bisarhari jomát or muúntú tuñár tojuruba ré boyan goríbólla tuñáre fusár gorázaitfare.
- Oggúá mukommol tahákik fura gorázaibo. Tahákik gorá fúraibólla oggúá lamba thaim loitfare, ar tuñáre din-bo-din mamelar torki ókkol ór babote taza hóbor diya nozaibó. Ekkán tahákik or dhoñór wakiya ókkol ór babote tuñáre hoibólla hár kucíc gorázaibo, zeén neki ekkán gereftari yáto elzam. Zeñéte mumken ó, héndhilla maalamat oré aám manúic ór hañsé sárazaiabar age tuñáre dibollá FBI ye fakka erada goijjé. Baháhal, FBI ottú húciyar tákafore hótornak maalamat oré zahér nogoríbólla ziín é ekkán tahákik óre nuksani goré yáto kaanun salar wore hótorá ré baráide.
- Cíkar or FBI Mahér ekzon hazer tákibo foriso goijjá cíkar ókkol óre modot, maalamat dibollá ar zehonó elakayi usíla ókkol ór hañsé eén hawala gorí dibollá ziín zorurot foritfare.

Tuñáre keéngorí dómki diya giyyéde yáto dhorlaga giyyéde hían or tofsil ókkol óre repot gorá ye ekkán tahákik or notija no aníle údda, cáayot hían é oinno cíkar ókkol óre hémayot goríbo FBI ye dómki ókkol óre dóra adde salan ókkol óre foriso goríbólla modot goríyore.

CÓOR ADDE ESTÉIT HÍSAFE FBI MOIDANI OFÍS OR TALLUKI MAALUMAT LIÍS GOIJJÁ ASÉ WWW.FBI.GOV OT. ZODI TUÑÚI EKKÁN ÓITO-SAÁRDDE HÓTORAT ÓILE, 911 OT KOÓLGORÓ.